

AZ UTOLSÓ ESTEBÉD

ECSÜTÖRTÖKI nap délutánján, amikor Fülöp a közlegő páska-ünnepre emlékeztette a Mestert és az annak megünneplésével kapcsolatos terveivel fölérdeklődött, akkor a páska-ünnepi estebédre gondolt, melyet szokás szerint másnap, péntek éjjel kellett elfogyasztani. Az volt a szokás, hogy a páska-ünnepre való felkészülést legkésőbb a megelőző nap délig meg kellett kezdeni. És mivel a zsidók a nap kezdetét a napnyugta beálltától számították, ez azt jelentette, hogy a szombati páska-ünnepi estebédet péntek éjjel, valamivel az éjfél óráig megelőzően kellett elfogyasztani.

² Az apostolok ezért egyáltalán nem értették a Mester azon bejelentését, miszerint a páska-ünnepet egy nappal korábban tartják meg. Arra gondoltak, legalábbis némelyikük, hogy a Mester tudja, hogy még a pénteki ünnepi estebéd előtt le fogják őt tartóztatni és ezért hívja össze őket egy külön estebédre ezen a csütörtök estén. Mások úgy gondolták, hogy ez pusztán egy különleges alkalom, mely a hagyományos páska-ünnepi eseményt megelőzi.

³ Az apostolok tudták, hogy Jézus a többi páska-ünnepet báránnyal nélkül ünnepelte; tudták, hogy ő személyesen nem vesz részt semmilyen, a zsidó rendszer szerinti áldozási szertartásban. Vendégként számos alkalommal evett az ünnepi báránnyal, de amikor ő volt a házigazda, akkor sohasem szolgált fel báránnyal. Nem okozott volna nagy meglepetést az apostoloknak, ha azt látják, hogy a báránnyal kimarad a páska-ünnepi éjszakai étkeztől, és mivel erre az estebédre egy nappal korábban került sor, nem is tulajdonítottak neki különösebb jelentőséget.

⁴ Miután János Márk apja és anyja üdvözölte őket, az apostolok azonnal a felsőszobába mentek, míg Jézus lent maradt, hogy beszélgessen Márk családjával.

⁵ Az volt az előzetes megállapodás, hogy a Mester ezt az alkalmat egyedül ünnepli meg a tizenkét apostollal; ezért nem várták őket szolgálók.

1. A MEGKÜLÖNBÖZTETÉS UTÁNI VÁGY

¹ Amikor az apostolokat János Márk felvezette, egy nagy és tágas helyiséget találtak, melyet teljesen berendeztek az estebédhez, és megláthatták, hogy a kenyér, a bor, a víz és a fűszernövények mind oda voltak készítve az asztal egyik oldalára. A hosszú asztalt, azt a végét kivéve, ahová a kenyeret és a bort tették, tizenhárom kerevet vette körül, éppen úgy, ahogy egy jómódú zsidó háznál a páska-ünnep megtartásának szokása megkövetelte.

² Ahogy a tizenkettek a felsőszobába léptek, észrevették, hogy már az ajtón belül ott voltak a vizeskorsók, a mosdótálak és a törölközők, hogy a poros lábukat megmossák; és mivel ehhez szolgálót nem adtak, János Márk távozását követően az apostolok kérdően néztek egymásra és mindegyikük azon tanakodott magában, „Ki fogja a

lábunkat megmosni?” És mindegyik úgy gondolta, hogy nem ő az, akinek a többiek szolgáljaként kellene eljárnia.

³ Ahogy ott álltak, magukban tanakodva, az asztali ülésrendet is megnézték, és észrevették, hogy a házigazda magasabb kerevete mellett jobb felől egy kerevet áll, és tizenegy pedig az asztal körül van elhelyezve egymás mellett úgy, hogy a soruk elért egészen a házigazda jobbán lévő, második kiemelt helyel szemközti helyig.

⁴ Arra számítottak, hogy a Mester bármely pillanatban megérkezhet, de kínosan érezték magukat, hogy vajon helyet foglaljanak-e vagy várják meg, amíg megjön és bízzák rá a helyük kijelölését. Ahogy így haboztak, Júdás odalépett a díszvendégi helyhez, mely a házigazda helyétől balra helyezkedett el, és jelezte, hogy ő díszvendégként ott akar helyet foglalni. Júdás e tette nyomban heves vitát váltott ki a többi apostol körében. Alig foglalta el Júdás a díszvendégi helyet, Zebedeus János bejelentette igényét a második kiemelt helyre, a házigazdától jobbra lévőre. Simon Péter olyannyira feldühödött az előkelő helyek Júdás és János általi kiválasztásában megmutatkozó önteltségen, hogy a többi apostol szemé láttára egyenesen megkerülte az asztalt és a legalsóbb kereveten, az ülésrend legutolsó helyén, a Zebedeus János által kiválasztottal épp szemközt foglalt helyet. Lévé, hogy a többiek előkelő helyet foglaltak maguknak, Péter úgy gondolta, hogy ő a legalsóbb rendűt választja, és nem pusztán a testvérei nem helyénvaló büszkesége elleni tiltakozásul tette ezt, hanem annak reményében is, hogy Jézus, amikor belép és meglátja őt a legkevésbé kiemelt helyen, egy rangosabb helyre hívja, és ezzel elmozdítja azt, aki arra vetemedett, hogy önmagát tisztelje meg.

⁵ Azzal, hogy a legelőkelőbb és a legkevésbé előkelő hely már elkelt, a többi apostol Júdás, illetőleg Péter közelében keresett helyet magának, míg végül mind elhelyezkedtek. Az U-alakú asztal körül a következő sorrendben foglaltak helyet ezeken a kereveteken: a Mester jobbán, János; a balján, Júdás, Zélóta Simon, Máté, Zebedeus Jakab, András, az Alfeus ikrek, Fülöp, Nátániel, Tamás és Simon Péter.

⁶ ¶ Azért gyűltek össze, hogy ünnepeljenek, legalábbis szellemben, mely szokás még Mózes előtről eredt és azokra az időkre utalt, amikor apáik rabszolgák voltak Egyiptomban. Ez az estebéd az utolsó találkozásuk Jézussal, és Júdás vezetésével az apostolok még ilyen ünnepélyes keretek között is újra csak teret engednek a megtiszteltetés, a kiváltság és a személyes felmagasztalás iránti régi részrehajlásuknak.

⁷ ¶ Még mindig hangos és dühös vádaskodást folytattak, amikor a Mester megjelent az ajtóban, ahol is megállt egy pillanatra és az arcára lassan csalódottság ült ki. Szó nélkül a helyére ment, és nem bolygatta meg az ülésrendet.

⁸ Most már készen álltak az estebédhez, kivéve, hogy a lábukat még mindig nem mosta meg senki, és a kedélyállapotuk mindennek volt mondható, csak kellemesnek

nem. Amikor a Mester megérkezett, ők még mindig goromba megjegyzéseket tettek egymásnak, hogy ne is említsük azokat, akiknek volt annyi érzelmi önuralmuk, hogy az érzéseiket ne fejezzék ki nyilvánosan.

2. AZ ESTEBÉD KEZDETE

¹ Miután a Mester a helyére ment, néhány pillanatig egy szó sem esett. Jézus végigmérte őket, és egy mosollyal oldva a feszültséget, azt mondta: „Nagyon szerettem volna veletek elkölteni ezt a páska-ünnepi ételt. Még egyszer akartam veletek étkezni, mielőtt a szenvedésem megkezdődik, és mivel tudom, hogy eljött az óráim, ezért szerveztem meg ma ezt az estebédet veletek, mert, ami a holnapi napot illeti, mi mindannyian az Atya kezében vagyunk, akinek akaratát végrehajtani eljöttem. Én többé már nem fogok veletek enni, amíg ott nem ültök velem az országban, melyet Atyám nekem ad, mihelyt elvégeztem azt, amiért e világba küldött.”

² Miután a bort és a vizet összekeverték, a poharat Jézushoz vitték, aki, amint azt Tádé kezéből átvette, a kezében tartotta, míg köszönetet mondott. És amikor a köszönetnyilvánítást befejezte, így szólt: „Vegyétek e poharat és osszátok meg egymás között, és amikor isztok belőle, jusson eszetekbe, hogy én nem fogok többet inni a szőlő terméséből veletek azért, mert ez az utolsó estebédünk. Amikor újra leülünk így, az már az eljövendő országban lesz.”

³ Jézus azért kezdett így beszélni az apostolokhoz, mert tudta, hogy elérkezett az ideje. Megértette, hogy eljött az idő, amikor vissza kell térnie az Atyához, és hogy a földi munkája már csaknem befejeződött. A Mester tudta, hogy kinyilatkoztatta az Atya szeretetét a földön és kimutatta az ő irgalmát az emberiségnek, és hogy teljesítette, amiért a világba eljött, sőt megkapott minden hatalmat és fennhatóságot is a mennyben és a földön. Tudta azt is, hogy Karióti Júdás már végképp eldöntötte, hogy azon az éjszakán az ellenségeinek kezére adja őt. Teljes mértékben tisztában volt azzal, hogy ez a hitszegő árulás Júdás műve, de tudta azt is, hogy ez örömet okoz Lucifernek, Sátánnak és Kaligasztiának, a sötétség hercegének is. De nem félt jobban azoktól, akik az ő szellemi legyőzésére törekedtek, mint ahogy azoktól tartott, akik a fizikai halálát akarták. A Mestert csak egy dolog nyugtalanította, és az pedig az ő választott követőinek biztonsága és üdvözülése volt. És így, mivel teljes mértékben tisztában volt azzal, hogy az Atya mindent az ő fennhatósága alá rendelt, a Mester most arra készült, hogy előadja a testvéri szeretet példázatát.

3. AZ APOSTOLOK LÁBÁNAK MEGMOSÁSA

¹ A páska-ünnepkor az első pohár ünnepi ital elfogyasztását követően zsidó szokás szerint a házigazdának fel kellett állnia az asztaltól és kezet kellett mosnia. Az étkezés folyamán és a második poharat követően minden vendég hasonlóképpen felkelt és kezet mosott. Lévn, hogy az apostolok tudták, hogy a Mester sohasem tartotta meg a szertartásos kézmosás eme szokását, igencsak kíváncsiak

voltak, hogy mit akar tenni, amikor, miután ezen első poharat kiürítették, felállt az asztaltól és csendesen odament az ajtóhoz, ahol a vizeskorsók, a mosdótálak, és a törölközők voltak. És a kíváncsiságuk meglepetéssé fokozódott, amint azt látták, hogy a Mester leveti a felsőruháját, magára vesz egy törölközőt, és önteni kezdi a vizet az egyik lábmosó tálba. Képzeltetik e tizenkét ember meglepetését, akik az imént még nem voltak hajlandók egymás lábát megmosni, és akik oly illetlen vitába keveredtek az asztali ülésrenden, amikor azt látták, hogy Jézus az asztal üres végét megkerülve elindul az ünnepi alkalom legkevésbé kiemelt kerevete felé, ahol Simon Péter foglalt helyet, és szolga módjára letérdel, és arra készül, hogy megmossa Simon lábát. Ahogy a Mester letérdelt, a tizenkettek egy emberként ugrottak talpra; még az áruló Júdás is egy pillanatra olyannyira megfélekedezett aljasságáról, hogy a társaival együtt állt fel a meglepetésük, a tiszteletük és a legteljesebb megörökönyödésük kifejezéséért.

² Simon Péter ott állt, letekintve a Mester felfelé fordított arcába. Jézus nem mondott semmit; nem volt szükség szólnia. Magatartása világossá tette, hogy az a szándéka, hogy megmossa Simon Péter lábát. Az emberi gyarlóságaitól eltekintve Péter szerette a Mestert. Ez a galileai halászember volt az első emberi lény, aki teljes szívvel hitt Jézus isteniségében és e hitét teljesen és nyilvánosan megvallotta. És Péter azóta sem kételkedett igazán a Mester isteni természetében. Lévn, hogy Péter a szívében olyannyira nagyra becsülte és tisztelte Jézust, semmi különös nem volt abban, hogy a lelke neheztelt azon gondolat miatt, hogy Jézus szolgamód elébe térdel és felajánlja, hogy megmossa a lábát, mint egy rabszolga. Amikor Péter rövidesen észhez tért annyira, hogy a Mesterhez szóljon, minden apostoltársa szívéből szólt.

³ E nagy zavarának pillanatait követően Péter azt mondta: „Mester, te tényleg meg akarod mosni a lábamat?” És erre, felnézve Péter arcába, Jézus így szólt: „Talán nem teljesen érted, hogy mit is akarok tenni, de később megérted mindennek az értelmét.” Ez után Simon Péter, nagy levegőt véve, azt mondta, „Mester, te ne mosdd meg soha az én lábamat!” És mindegyik apostol helyeslően bólintott Péter ama határozott kijelentésére, mellyel nem engedte, hogy Jézus így megalázza magát előttük.

⁴ E szokatlan jelenet megrázó erejétől először még Karióti Júdás szíve is megsajdult; de amint öntelt értelmé felfogta a történeteket, arra a következtetésre jutott, hogy ez az alázatos tett csak egy további olyan mellékesemény, mely meggyőzően igazolja, hogy Jézus sohasem lesz Izráel megszabadítója, és hogy nem követett el hibát, amikor úgy döntött, hogy elpártol a Mester ügyétől.

⁵ Ahogy ott álltak meglepetten, lélegzetviesszafojtva, Jézus azt mondta: „Péter, azt mondom, hogyha nem mosom meg a lábadat, akkor nem lesz részed velem abban, amit meg akarok cselekedni.” Amikor Péter e kijelentést meghallotta, melyhez az a tény társult, hogy Jézus továbbra is a lábánál térdelt, meghozta azon döntéseinek egyikét, mely döntések az általa tisztelték és szeretettek vágyának való

vak engedelmességet jelentették. És ahogy Simon Péter rábredt, hogy e felajánlott szolgálathoz valamiféle olyan jelzés is párosult, mely meghatározza az embernek a Mester dolgához fűződő jövőbeli kapcsolatát, nemcsak hogy megbékélt a gondolattal, hogy megengedi Jézusnak, hogy megmossa a lábát, hanem a maga jellegzetes és hirtelen modorában azt mondta: „Akkor, Mester, ne csak a lábamat mossad meg, hanem a kezemet és a fejemet is.”

⁶ Amint a Mester épp Péter lábának megmosására készült, azt mondta: „Aki már tiszta, annak már csak a lábát kell megmosni. Ti, akik ma éjjel itt ültök velem, tiszták vagytok — de nem mindannyian. De a lábatok porát le kell mosni, mielőtt leültök, hogy velem étkezzetek. És mellesleg e szolgálatot példázatként teszem meg nektek, hogy megmutassam egy új parancsolat értelmét, melyet rövidesen megismertettek veletek.”

⁷ A Mester hasonlóképpen ment körbe az asztalnál, és szó nélkül megmosa a tizenkét apostol lábát, még Júdást sem hagyta ki. Amikor Jézus végzett a tizenkettek lábának megmosásával, felvette a felsőruháját, visszament a házigazda helyére, és végignézve az összezavarodott apostolokon, így szólt:

⁸ ¶ „Értitek-e valóban, hogy mit tettem veletek? Mesternek hívtok, és jól is teszitek, mert az vagyok. Ha viszont most a Mester megmossa a lábatokat, akkor miért nem voltatok hajlandók ti megmosni egymás lábát? Milyen tanulságot vehettek e példázatból, melyben a Mester oly készségesen megteszi azt a szolgálatot, melyet a testvérei nem voltak hajlandók megtenni egymásnak? Bizony, bizony mondom nektek: Egy szolgálta nem nagyobb az uránál; és akit elküldtek, az sem nagyobb az őt küldőnél. Láttátok a szolgálat útját a közöttetek megélt életemben, és áldottak vagytok, akiknek megvan a kegyes bátorságotok az ilyen szolgálatra. De miért értitek meg ilyen nehezen, hogy a szellemi országban való nagyság titka nem olyan, mint az anyagi világbeli hatalmi módszerek?

⁹ Amikor ma este e terembe beléptem, nemcsak hogy nem voltatok hajlandók megmosni egymás lábát, hanem egymás között azon is vitáztatok, hogy kik foglalják el a kiemelt helyeket az asztalomnál. Ilyen megtiszteltetést a farizeusok és az e világ gyermekei keresnek, de nem szabad így lennie a mennyország követeinél. Hát nem tudjátok, hogy az én asztalomnál nem lehet kiemelt hely? Nem értitek, hogy mindegyikötöket úgy szeretem, ahogy a többi? Nem tudjátok, hogy a hozzám legközelebb eső hely, ahogy az emberek e megtiszteltetést tekintik, semmit sem jelenthet a mennyországbeli helyzeteteket illetően? Tudjátok, hogy a nem-zsidók királyai uralkodnak alattvalóikon, míg azokat, akik e fennhatóságot gyakorolják, néha jótevőknek hívják. De a mennyországban nem így lesz ez. Aki nagy akar lenni közöttetek, hagyjátok, hogy olyan legyen, mintha ő volna a fiatalabb; míg aki vezető akar lenni, hadd legyen ő az, aki szolgál. Ki a nagyobb, aki asztalnál ül, vagy aki szolgál? Nem az az általános vélekedés, hogy az a nagyobb, aki az asztalnál ül? De meglátjátok, hogy én

olyan vagyok közöttetek, aki szolgál. Ha hajlandók vagytok szolgáló társaimmá válni az Atya akaratának megcselekedésében, akkor az eljövendő országban ott fogtok ülni velem hatalomban, továbbra is az Atya akaratát cselekedve a jövőbeli dicsőségben.”

¹⁰ Amikor Jézus elhallgatott, az Alfeus ikrek az Utolsó Estebéd következő fogásához odahozták a kenyeret és a bort, valamint a keserűfüveket és a szárított gyümölcsöket.

4. AZ ÁRULÓHOZ INTÉZETT UTOLSÓ SZAVAK

¹ Az apostolok perceként át némán fogyasztották az ételt, de a Mester derűs viselkedésének hatására rövidesen beszédbe elegyedtek, és nemsokára az étkezés úgy folytatódott, mintha semmi rendkívüli nem történt volna, ami megzavarta volna e rendkívüli alkalom jó hangulatát és békés közösségét. Valamivel később, amikor a második fogás ételnél tartottak, Jézus végignézett rajtuk, és azt mondta: „Már mondtam nektek, hogy mennyire szerettem volna veletek elkölteni ezt az estebédet, és tudván, hogy a sötétség rossz erői miként esküdtek össze, hogy az Ember Fiának halálát okozzák, ezért határoztam úgy, hogy ezt az estebédet e titkos teremben és a páska-ünnep előtti napon fogyasztom el a körötökben, mert holnap ekkorra már nem leszek veletek. Többször is mondtam már nektek, hogy vissza kell térnem Atyámhoz. Most eljött az időm, de ehhez nem volt szükség arra, hogy egyikőtök árulással az elenségeim kezére juttasson engem.”

² Amikor a tizenkettek meghallották ezt, és miután a lábmosással kapcsolatos példázat és a Mester azt követő beszéde már így is megfosztotta őket a magabiztosságuktól és önbizalmuktól, egymást kezdték méregetni, s közben zavart hangon, bizonytalanul azt kérdezték, „Én vagyok az?” És amikor mind így kérdezték, Jézus azt mondta: „Bár nekem az Atyához kell mennem, arra azért nem volt szükség, hogy egyikőtök árulóvá váljon az Atya akaratának teljesítésében. Ezzel érik be a gyümölcse annak a titkolt rossznak, melyet az táplált a szívében, aki nem volt képes szeretni az igazságot teljes lelkéből. Mily csalárd az az értelmi gőg, mely a szellemi bukás előtt jár! Aki éveken át a barátom volt, s aki most is a kenyeremet eszi, hajlandó lesz elárulni engem, pedig most is velem nyúl a tálba.”

³ És amikor Jézus ezt elmondta, megint csak feltették a kérdést, „Én vagyok az?” És amint Júdás, aki a Mester balján ült, újra megkérdezte, „Én vagyok az?”, Jézus, belemártva a kenyeret a keserűfüves tálba, átnyújtotta neki, mondván, „Te mondtad.” De a többiek nem hallották, amint Jézus így szólt Júdáshoz. János, aki Jézus jobbán foglalt helyet, odahajolt hozzá és megkérdezte a Mestert: „Ki az? Tudnunk kell, hogy ki az, aki a bizalmadat elárulta.” Jézus így felelt: „Már megmondtam neked, az, akinek belemártott kenyeret adtam.” De olyan természetes dolog volt, hogy a házigazda belemártott kenyeret adjon annak, aki a balján mellette ül, hogy senki sem figyelt fel erre, még ha a Mester oly világosan beszélt is. Júdás azonban kínosan

megértette a Mester cselekedetével kapcsolatos szavainak jelentését, és félelem vett rajta erőt, nehogy a testvérei szintén rájöjjenek, hogy ő az áruló.

⁴ Pétert nagyon felizgatták a hallottak, és előrehajolva megszólította Jánost, „Kérdezd meg tőle, hogy ki az, vagy ha neked megmondta, mondd meg nekem, hogy ki az áruló.”

⁵ Jézus azzal vetett véget a sugdolózásuknak, hogy azt mondta: „Sajnálom, hogy e rossz dolog megtörtént, és egészen mostanáig reménykedtem abban, hogy az igazság ereje győzedelmesedik a rossz megtevésztései felett, de ilyen győzelmeket nem lehet kivíni az igazság hitből fakadó és őszinte szeretete nélkül. Én nem akartam e dolgokat itt, az utolsó estebédünkön elmondani, de figyelmeztetni akarlak titeket e szomorú dolgokra és ezzel akarlak felkészíteni benneteket arra, ami előttünk áll. Azért beszéltem erről, mert szeretném, ha emlékeznétek, amikor én már eltávoztam, hogy e rossz cselszövésekről teljes egészében tudomásom volt, és hogy én előre figyelmeztettelek titeket az elárultatásomról. És mindezt csak azért teszem, hogy megerősödjete a rátok váró kísértésekkel és megpróbáltatásokkal szemben.”

⁶ Amikor Jézus befejezte, odahajolt Júdához és azt mondta: „Amit elhatároztál, tedd meg gyorsan.” És amikor Júdás meghallotta e szavakat, felállt az asztaltól és sietve elhagyta a helyiséget, és elindult az éjszakában, hogy véghezvigye, amire elszánta magát. Amikor a többi apostol látta, amint Júdás sietve távozik azt követően, hogy Jézus néhány szót mond neki, arra gondoltak, hogy azért ment el, hogy az estebédhez hozzon még valamit vagy valamilyen más megbízást kapott, mert úgy tudták, hogy még mindig nála van az erszény.

⁷ ¶ Jézus most már tudta, hogy semmi sem tarthatja vissza Júdást attól, hogy árulóvá váljon. Tizenkettővel kezdte — most tizenegy apostola maradt. Ő hatot választott az apostolok közül, és bár Júdás az általa először kiválasztottak jelöltjei közé tartozott, a Mester mégis elfogadta és egészen eddig meg is tett minden lehetőt annak érdekében, hogy megtisztítsa és megmentse őt, éppen úgy, ahogy a többiek békéjén és megmentésén is dolgozott.

⁸ Jézus ezzel az estebéddel, annak gyöngéd mellékese-ményeivel és megnyugtató pillanataival fordult utoljára az elpártoló Júdához, de hasztalanul. A figyelmeztetés, még ha a legtapintatosabb módon és a legkedvesebb szellemben adják is át, általában csak felerősíti ama rossz elszántság gyűlöletét és tüzét, és az illető teljesen végigviszi a maga önző terveit, amikor a szeretet már valóban kihalt.

5. A MEGEMLEKEZÉSI ESTEBÉD MEGHONOSÍTÁSA

¹ Ahogy kihozták Jézusnak a harmadik pohár bort, az „áldás poharát”, ő felkelt a kerevetről és két kezébe fogva a poharat, azt mondta: „Vegyétek kézbe e poharat mindannyian, és igyátok ki. Ez lesz az én megemlékezésem pohara. Ez a kegyben és az igazságban való új megítéltetés áldásának pohara. Ez lesz számotokra az Igazság isteni Szel-

leme alászállásának és segédkezésének jelképe. És én addig nem iszom újra e pohárból, amíg új alakban nem iszom veletek az Atya örökkévaló országában.”

² Az apostolok mind érzékelték, hogy valami rendkívüli dolog zajlik, ahogy az áldás e poharát mély hódolattal és tökéletes csendben itták ki. A régi páska-ünnep annak emléke volt, hogy apáik kiemelkedtek a faji rabszolgaság állapotából az egyéni szabadságra; most a Mester egy új megemlékezési estebédet honosított meg az új megítéltetés jelképeként, ahol a rabszolgasorba taszított egyén kiemelkedik a szertartások és az önzőség rabszolgaságából az élő Isten felszabadult hű fiai testvériségének és közösségének szellemi örömére.

³ Amikor a megemlékezés ezen új poharát kiürítették, a Mester felvette a kenyeret, és miután köszönetet mondott, darabokat tört belőle és arra utasítván őket, hogy adják körbe, azt mondta: „Vegyétek az emlékezés eme kenyerét és egyétek. Mondtam már, hogy én vagyok az élet vize. És az élet e kenyere az Atya és a Fiú egyesített élete egyetlen ajándékban. Az Atya szava, mely a Fiúban nyilatkoztatik ki, valóban az élet kenyere.” Miután vettek a megemlékezés kenyeréből, az igazság élő szavának a halandói húsvér testhez hasonló alakban való megtestesülése jelképéből, mind leültek.

⁴ ¶ E megemlékezési estebéd meghonosításában a Mester, miként az mindig is szokása volt, példázatokhoz és jelképekhez folyamodott. Azért alkalmazott jelképeket, mert bizonyos nagy szellemi igazságokat akart megtanítani úgy, hogy az utódjainak nehézséget okozzon pontos értelmezést kapcsolni és határozott jelentést társítani a szavaihoz. Így akarta megelőzni, hogy az egymást követő nemzedékek elmerévítsék a tanításait, és a hagyomány és a rögzöttség halott láncával megkössék az ő szellemi tanításait. Az egész életküldetésével kapcsolatos egyetlen szertartás, illetőleg szentség megteremtésében Jézus kínszen ügylet arra, hogy *utaljon* a jelentéstartalmakra, mintsem hogy *pontos meghatározásokhoz* kösse magát. Nem akarta lerombolni az egyes embereknek az isteni bensőséges közösségről alkotott felfogását azzal, hogy egy pontos formát teremt; nem akarta a hívő szellemi képzelőerejét sem korlátozni azzal, hogy formailag elmerévíti azt. Megpróbálta inkább felszabadítani az ember újjászületett lelkét, hogy az az új és élő szellemi szabadság örömeiben szárnyra kapjon.

⁵ Függetlenül a Mester ama törekvésétől, hogy az emlékezés ezen új szentségét megalapítsa, az azóta eltelt évszázadokban élt követői gondoskodtak arról, hogy az ő kifejezett kívánságát eredményesen megkerüljék annyiban, hogy a húsvér testben eltöltött azon utolsó estére vonatkozó egyszerű szellemi jelképrendszerét pontos értelmezésekre silányították és egy csaknem mennyiségtani pontoságú bevett mintának rendelték alá. Jézus összes tanítása közül egyet sem tettek jobban hagyományelvű mércévé.

⁶ A megemlékezés ezen estebédét, amikor azt a Fiúban hívők és Istent ismerők fogyasztják, jelképrendszerében nem szabad semmi olyasmire társítani, melynek köze van

az isteni jelenlét jelentésével kapcsolatos bármely gyerekes emberi félreértelmezéshez, mert minden ilyen alkalommal a Mester *valóban jelen van*. A megemlékezési estebéd a hívő jelképes találkozója Mihállyal. Amikor ilyen szellemtudatossá váltok, a Fiú ténylegesen is jelen van, és az ő szelleme az Atyjának az emberben lakozó szilánkjával társalog.

⁷ ¶ Miután néhány pillanatra magukban elmerengtek, Jézus így folytatta: „Amikor e dolgokat teszitek, idézzétek fel a földön veletek töltött életemet és örvendeztetek, hogy én továbbra is a földön élek veletek és rajtatok keresztül szolgálok. Egyénekként ne vitatkozzatok azon, hogy ki legyen a legnagyobb. Legyetek mind egymás testvérei. És amikor az ország olyannyira kiterjed, hogy hívek nagyszámú csoportjait foglalja magába, akkor ugyancsak tartózkodnotok kell attól, hogy a nagyságért versengjete vagy hogy e csoportok között kiváltságot keressetek.”

⁸ És e nagyszerű alkalomra egy barát házában felsőszo-bájában került sor. Semmi szent forma vagy szertartásos

beszentelés nem kötődött sem az estebédhez, sem az épülethez. A megemlékezési estebéd megteremtésére egyházi megszentelés nélkül került sor.

⁹ Miután Jézus így megalapította a megemlékezés estebédét, azt mondta a tizenegyeknek: „És amikor csak így tesztek, énram emlékezve tegyétek. És amikor rám emlékeztek, először tekintsétek át a húsvér testben töltött életemet, idézzétek fel, hogy egykor veletek voltam, és az után hit révén ismerjétek fel, hogy ti mind egyszer majd velem estebédeltétek az Atya örökkévaló országában. Ezt az új páska-ünnepet hagyom itt nektek, s ez nem más, mint az alá szállási életemnek, az örökkévaló igazság szavának emléke; és az irántatok való szeretetemé, az én Igazság Szellememnek a minden húsvér testre való kiáradásáé.”

¹⁰ És a régi szokás szerinti, ám vértelen páska-ünnep megtartását, melyhez a megemlékezés új estebédének bevezetése társult, azzal fejezték be, hogy együtt elénekelték a száztizennyolcadik istendicsőítő éneket.